

УДК 811.163.3'373.7:398.91(=163.3)(049.3)

УДК 811.111'373.7:398.91(=111)(049.3)

**Вон. проф. д-р Катерина Видова**  
 Меѓународен Славјански Универзитет  
 Република Северна Македонија

## ПОГОВОРКИ И ИЗРЕКИ ВО АНГЛИСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК – СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКИ

**АПСТРАКТ:** Целта на овој труд е да ги претстави сличностите и разликите помеѓу поговорките и изреките како специфична категорија на паремиски единици во англискиот и во македонскиот јазик. Поговорките, пословиците и изреките ги искажуваат јазичната особеност, културното богатство, традицијата, духот и моралните вредности на еден народ. Во анализираниот корпус на собрани англиски поговорки и изреки и нивните еквиваленти во македонскиот јазик се разгледуваат сличностите и разликите во искажувањето на народните мудрости. Според сличностите и разликите помеѓу англиските и македонските поговорки, корпусот се класифицира во четири групи. Трансферот на англиските поговорки во македонски јазик е со целосна еквивалентност, со делумна еквивалентност, со семантичка еквивалентност и со превод.

**КЛУЧНИ ЗБОРОВИ:** поговорки, англиски, македонски, сличности, разлики

## PROVERBS AND SAYINGS IN ENGLISH AND MACEDONIAN – SIMILARITIES AND DIFFERENCES

**ABSTRACT:** The aim of this paper is to present the similarities and differences between the proverbs and sayings as special units of the paremiology in English and Macedonian. The proverbs and sayings express the language peculiarity, cultural heritage, tradition, wit and moral values of one nation. Regarding the analysed corpus of English proverbs and sayings and their Macedonian equivalents, similarities and differences in expressing the nation's wisdom have been examined. Therefore, including the similarities and differences between the English and Macedonian proverbs, the corpus has been classified into four groups, i.e., the transfer of English proverbs into Macedonian has been with full equivalence, partial equivalence, semantic equivalence and translation.

**KEY WORDS:** proverbs, English, Macedonian, similarities, differences

### ВОВЕД

Според Норик (Norrick, 1985: 30) поговорките претставуваат „традиционални фолклорни единици“ во јазикот и поседуваат свои генерички и лингвистички својства. Паремииологијата е гранка од лингвистиката којашто се занимава со поговорките. Соарс (Soares, 2010: 14) тврди дека без разлика кој и да било термин да е во употреба, терминот поговорка може да биде заменет со термините афоризам, максима или пословица. Поговорките продолжуваат да го претставуваат „собраното добро чувство на нациите“ и нивната издржливост не е загрозувана доколку сме уверени дека „времето минува, но изреките остануваат“. Ставот на Ло и група на автори (Lau et al. 2004: 1) е дека важноста на поговорките се должи на нивниот континуитет: „Виталноста на поговорките – постојаното

појавување на нови поговорки, заедно со нивното континуирано изразување во нови контексти – ги доловува начините на кои фолклорот ги спојува нашите најголеми грижи и нашите силни заложби, или најскапоцените вредности и нашите најмудри перспективи, понекогаш дури и нашиот најгруб хумор и нашите најдолни верувања, и на тој начин му даваат структура на светот околу нас.“

Истражувањето е спроведено на корпус од англиски поговорки и нивните еквиваленти во македонскиот јазик. Целите на истражувањето е да се проверат следните претпоставки:

1. Англиските поговорки имаат целосни еквиваленти во македонскиот јазик.
2. Англиските поговорки имаат делумни еквиваленти во македонскиот јазик.
3. Англиските поговорки имаа семантички еквиваленти во македонскиот јазик.
4. Англискиот поговорки се преведени директно на македонски јазик.

### СОГЛЕДУВАЊА ЗА ПОГОВОРКИТЕ И ИЗРЕКИТЕ И НИВНИОТ ТРАНСФЕР ВО ДРУГ ЈАЗИК

Мидер (Mieder 1993: 4), како еден од најсовремените паремиолози, во обидот да обезбеди сеопфатна анализа за терминот поговорка, вели: „Проблемот да се дефинира поговорката е стар колку и интересот на човекот за нив. Не само што големите умови како Аристотел и Платон се занимавале со прашањата околу тоа што претставува поговорка, туку и раногрчките паремиографи вложувале напор за да ја совладаат оваа навидум несовладлива задача“. Поговорките се предмет на интерес на повеќе лингвисти. Според Пакзолеј (Paczolay, 1970: 742) поговорката преставува „краток исказ, со очигледно општо значење, поврзано со определено типично поле на општи хумани услови, ставови и дејства. Ставот на Абрахамс (Abrahams, 1972: 119) е дека поговорките се „духовити традиционални изрази“, а според Дундс (Dundes, 1975: 970) тие се состојат од „најмалку два збора“, додека пак, Брунванд (Brunvand, 1986: 74) тврди дека тие се „релативно фиксни форми кои се сретнуваат во усно циркулирање“. Тејлор (1994: 8) тврди дека „поговорката е изум на поединецот кој користи идеи, зборови и начини на зборување кои се општопознати. Затоа што тој го прави тоа, неговите изреки се прифатени и циркулираат низ традицијата“.

Лајонс (Lyons, 1977) го користи терминот „готови искази“ и тој вели дека со пренесувањето на пословиците од една генерација на друга се обезбедуваат многу примери на готови искази.

Во македонската лингвистика Ружа Паноска (1994) ги вклучува поговорките, пословиците, крилатиците и цитатите во фразеолошки изрази, но не сите, туку тие што добиле метафорично значење и што носат општено сликовитост. Катерина Велјановска (2006) фраземите во македонскиот јазик ги дели во три групи, односно идиомите се во првата група на фразеолошки изрази, компонентните фраземи во втората и пословиците, поговорките, благословите, клетвите и авторските цитати во третата група. Поп Јовановски (1991: 7) тврди дека најубавото наследство низ вековите е проткаено во пословиците и поговорките и со тоа тие претставуваат културно богатство на традицијата на еден народ. Васил Тоциновски (2015: 13) истакнува дека пословиците се индивидуални творби и претставуваат формули

за одделни појави, манифестации, погледи и впечатоци од човековото животно искуство. Рускиот писател Максим Горки ги дефинира пословиците како израз на вековна народна мудрост, вистинска народна филозофија, и во нив се собрани творечкиот дух од една и стварноста од друга страна, претставувајќи одраз на смелоста на народот во мислењето за некои животни прашања и дела. Меѓу поговорките и пословиците нема голема суштинска разлика. Според ТРЈМ (2008: 143) поговорка е „општопозната куса, чисто синтаксички неоформена изрека, со преносно значење, која се искажува како израз на народната мудрост. Од ат на магаре. Ни лук јал, ни лук мирисал. Од друга страна, пак според ТРМЈ (2008: 361) пословица е „кратка синтаксичка оформена изрека, реченица што се пренесува по традиција како израз на народното животно искуство и на народната мудрост. Нов бунар копај, на стариот не плукај. Груевска-Маџоска (2021: 179) пословиците и поговорките ги класифицира во фразеолошки изрази, како на пр.: што ќе посееш, тоа ќе пожнееш; нишај врата, земај плата; една ластовица не чини пролет; гладна кокошка, просо сонува.

Боне Величкови (2002) со своето дело „Македонско-англиски и англиско-македонски пословични паралели“ дава сериозен придонес за македонската паремиологија. Величкови (2002:10) тврди дека Македонците успеале да сочуваат значителен дел од традиционалните пословици, поговорки и фразеолошки изрази коишто најчесто се однесуваат на некои појави, предмети, ситуации, коишто, од друга страна, одиграле одлучувачка улога во начинот на живеење на македонскиот народ. Величкови (2002: 12) истакнува дека „познатиот американски паремиолог Арчер Тејлор е првиот што го вовел терминот „пословичен тип“. Во својата книга „За пословицата“, објавена во 1931, Тејлор се занимавал со пословиците како меѓународна појава од различни аспекти, употребувајќи примери од англиски, германски, латински и француски дела. Тејлор, осврнувајќи се на пословицата како сопственост на повеќе национални култури, еквивалентите од една изрека искажана на еден одреден јазик или на неколку јазици ги нарекува „варијанти“ на пословицата, додека сетот на варијантите го нарекува како „тип“.

## АНАЛИЗА НА КОРПУСОТ ПОГОВОРКИ И ИЗРЕКИ

Една од главните цели на истражувањето е да се види еквивалентноста помеѓу англиските и македонските поговорки и пословици. Поговорките и изреките честопати пренесуваат иста мудрост, иста мисла и порака, но на различен начин е искажана во двата јазика.

Предмети на анализа се 51 англиски поговорки и изреки од Cambridge Online Dictionary и во согласност со нивните еквиваленти во македонскиот јазик класифицирани се во четири групи: поговорки со целосна еквивалентност, со делумна еквивалентност, со семантичка еквивалентност во двата јазика и со превод. Поделбата на поговорките во овие четири групи е направена според моделот за превод на фраземи на Мокијенко и Степанова (Mokijenko, and Stěpanova, 2008). Еквивалентите во македонскиот јазик и нивните објаснувања се поткрепени од Толковниот речник на македонскиот јазик (2003-2015), Толковен речник на современиот македонски јазик на Зозе Мургоски (2005-2025), книгата „Имињата во македонската фразеологија“ на Катерина Велјановска и Биљана Мирчевска-Бошева (2021) и книгата „Lijepa riječ i željezna vrata otvara“ со поднаслов „Kratki folklorni žanrovi iz makedonskog narodnog stvaralaštva“ (2015) избрала и подготвила Елизабета Петровска издадена од Заедницата на Македонците во

Република Хрватска.

**1. Целосна еквивалентност – се појавува кај поговорките и изреките коишто имаат еднаква семантичка, структурна и лексичка содржина и содржат исто преносно и прагматичко значење.**

1. All good things must come to an end.

Се што е убаво не трае долго. (2015: 121)

2. Better late than never.

Подобро некогаш отколку никогаш – подобро е да се направи нешто или да се пристигне со задоцнување одошто да не се направи или воопшто да не се пристигне. (Мургоски, 2005-2025)

3. Blood is thicker than water.

Крвта вода не станува – секој оди кај своите, секој им простува на своите. (ТРМЈ, 2005: 630); Крвта вода не станува – 1. роднинските односи и лојалноста се најсилни и најважни. 2. Фамилијарните карактеристики не можат да се прикријат. (Мургоски, 2005-2015)

4. Don't put off until tomorrow what you can do today.

Не оставај ја сегашната работа за утре. (2015: 101); Што можеш денес, не оставај за утре – совет она што може да се заврши денес (или во моментот) бидејќи утрешниот ден носи нови обврски, а условите може да се сменат. (Мургоски, 2005-2024)

5. Easy come, easy go.

Како дошло, така пошло. (2015: 88)

6. Fortune favours the bold.

Среќата ги прати храбрите – најчесто успешен е оној човек кој ризикува. (Мургоски, 2005-2025)

7. Like father, like son.

Каков татко, таков син – синот е таков како што го воспитал таткото. (ТРМЈ, 2014: 27); карактерот или однесувањето на синот понекогаш наликува на тој од таткото. (Мургоски, 2005-2025)

8. Time is money.

Времето е пари – времето е важен елемент, па затоа работите треба да се завршуваат што е можно побрзо (Мургоски, 2005-2025)

9. Two heads are better than one.

Две глави подобро мислат од една – пожелно е да се има мислење или совет и од друго лице (Мургоски, 2005-2025)

10. Where there's smoke, there's fire.

Каде што има чад има и огин – каде што се навестува нешто во мала количина, мора да има и нешто поголемо, посериозно. (ТРМЈ, 2014: 339); Каде има чад, има и оган – секогаш постои некаква причина за озборувањето. (Мургоски, 2005-2025)

11. Time flies.

Времето си лета како со крилја. (2015: 131); Времето лета – сè поминува брзо и неосетно. (ТРМЈ, 2006: 36); Лета времето – се вели кога се чини дека времето одминува мошне брзо. (Мургоски, 2005-2025)

12. Out of sight, out of mind.

Далеку од очите, далеку од срцето. (2015: 65); Далеку од очи, далеку од срце (посл). (ТРМЈ, 2006: 500); побрзо ги забораваме луѓето или нештата што не се видливи или не се присутни. (Мургоски, 2005-2025)

13. Silence is golden.

Молчењето е злато (посл.) (TPMJ, 2005: 217); понекогаш најдобро е да не се зборува. (Мургоски, 2005-2025)

14. All that glitters is not gold.

Се што свети не е злато. (2015: 121); Не е злато се што сјае – привлечниот надворешен изглед (на некого или на нешто) не е секогаш показател за неговите вистински одлики или вредности (Мургоски, 2005-2025)

15. You've made your bed, now lie in it.

Како ќе си постелеш така ќе си легнеш – како си направил, така и ќе добиеш. (TPMJ, 2008: 370)

16. You reap what you sow.

Што е посееш, тоа ќе жнееш. (2015: 143)

Што ќе сееш, тоа ќе жнееш – како ќе ги уредиш работите, така ќе ти бидат. (TPMJ, 2011: 338)

17. Rome was not build in a day.

Рим не е создаден во еден ден – за големите работи е потребно многу време. (2021: 146)

18. All roads lead to Rome. saying

Сите патишта водат до Рим – Рим како центар на светот што мора да се посети. (2021: 146)

19. Slowly but surely.

Полека, па сигурно. (2015: 113); Полека ама сигурно – најважно е да се заврши работата. (TPMJ, 2011: 366)

20. No pain, no gain.

Без мака нема наука. (2015: 36)

21. A sound man in a sound body.

Во здраво тело здрав дух. – се користи за да се искаже мислењето дека доброто физичко здравје е предуслов за добро ментално здравје (Мургоски, 2005-2025)

22. Strike while the iron is hot.

Железото се кове додека е жешко (посл.) – работите се решаваат кога им е време. (TPMJ, 2005: 544); веднаш искористи ја приликата; заврши нешто додека условите се поволни за тоа. (Мургоски, 2005-2025)

**2. Делумна еквивалентност – се јавува кај поговорките и изреките кои се идентични во однос на значењето, има мали разлики во однос на лексиката, но го задоволуваат критериумот во однос на нивото на еквивалентност.**

23. Better an egg today than a hen tomorrow.

Подобро врапче в рака отколку гулаб на гранка – подобро е да си задоволен со тоа што го имаш одошто да изгубиш се обидувајќи се да добиеш повеќе. (Мургоски, 2005-2025)

24. The apple does not fall far from the tree.

Круша под круша си паѓа. (2015: 92); Крушата под круша паѓа – какви се родителите, такви ќе им се децата. (TPMJ, 2005: 654); главните фамилијарни карактеристики најчесто се пренесуваат од колено на колено. (Мургоски, 2005-2025)

25. Health is better than wealth.

Здравјето со пари не се купува. (2015: 78)

26. No room to swing a cat.

Нема место игла да падне/ нема каде игла да фрлиш – претесно е. (TPMJ, 2005: 240); Игла нема каде да фрлиш (или да) падне – (особено за затворен простор) преполн е со луѓе, предмети итн. (Мургоски, 2005-2025)

27. Good things come to those who wait.

Кој чека, ќе дочека – трпението е важен предуслов за успех. (Мургоски, 2005-2025); стрпливоста се исплаќа. (TPMJ, 2014: 349)

28. The bigger they are, the harder they fall.

Кој високо лета, ниско ќе падне. (2015: 90); Кој високо лета, ниско паѓа – тој што се прави многу важен поради нешто, може многу брзо да остане без тоа; не треба да се биде нескромен. (TPMJ, 2006: 36)

29. What goes around comes around.

Се се враќа, се се плаќа – кога-тогаш човек ќе мора да се соочи со последиците од сопствените постапки. (Мургоски, 2005-2025)

30. Two wrongs don't make a right.

Два лути камена брашно не мелат. (2015: 65); Два камени лути не мелат брашно (посл.) (TPMJ, 2005: 460); Два лути камена не мелат брашно – за хармоничен однос или во расправија меѓу двајца, добро е да се покаже попустливост, толерантност или тактичност. (Мургоски, 2005-2025)

**3. Семантичка еквивалентност – се јавува кај поговорките и изреките коишто имаат исто значење, но различни лексички форми и различна синтаксичка структура. Заедничкото во еквивалентноста се состои во тоа што речиси е исто значењето и дејството што го отсликува поговорот во двата јазика.**

31. Actions speak louder than words.

Дело на видело и секој ќе верува (2015: 66)

32. Don't bite the hand that feeds you.

Нов бунар копај, во стариот не плукај (посл.) – барај, стреми се кон ново, не презирај го старото. (TPMJ, 2008: 119); барај нови можности или пријатели, но не заборавај на старите. (Мургоски, 2005-2025)

33. Don't count your chickens before they hatch. (2021: 141)

На нероден Петко капа му крои – кога предвреме се прават планови за нешто несигурно. (2021: 141); За нероден Петко капа крои – избрзува или преголем оптимист е дека нешто ќе се случи или ќе посигне успех. (Мургоски, 2005-2015)

34. Don't judge a book by its cover.

Гледај го коњот, не гледај му го огламеникот. (2015: 56); Гледај го коњот, не го гледај оглавот – суди според тоа каков е, а не што носи на себе или како изгледа. (Мургоски, 2005-2025)

35. If you play with fire, you'll get burned.

Кој се попарил од млекото, дува и на маштеницата – се вели за некој што еднаш бил излажан, насамарен, па станал многу претпазлив. (TPMJ, 2003: 553); Кој се изгорел на млеко и на маштеница (или јогурт) дува – непријатно искуство човекот го прави многу внимателен кога ќе се соочи со нешто слично во иднина. (Мургоски, 2005-2025)

36. The early bird gets the worm.

Кој рано рани, две среќи граби – кој станува рано, може да заработи, да спечали повеќе. (TPMJ, 2011: 93); тој што ќе ја искористи најраната или првата

можност да направи нешто, сигурно ќе се стекне со предност пред другите. (Мургоски, 2005-2025)

37. The grass is always greener on the other side.

Туѓото вино послатко е. (2015: 133); Туѓата кокошка поголеми јајца несе – (посл.) Туѓото ни се чини послатко од нашето. (ТРМЈ, 2014: 133); животот или состојбата на другите луѓе се чини дека се подобри од сопствените. (Мургоски, 2005-2015)

38. Little strokes fell great oaks.

Тивка вода брег рони – со упорност и стрпливост се постигнува сè. (ТРМЈ, 2011: 257); тивок и ненаметлив начин на дејствување крие големо знаење или вештина, длабоки мисли или големо лукавство (Мургоски, 2005-2025)

39. You catch more flies with honey than with vinegar.

Убавиот збор и железна врата отвора. (2015: 124); Сладок збор и железна врата отвора – на убав начин се се постигнува. (ТРМЈ, 2005: 184)

40. Between the devil and the deep blue sea.

Се наоѓа меѓу два огна – се наоѓа во тешка, непријатна положба или ситуација кога мора да избере меѓу две зла. (ТРМЈ, 2006: 446); Меѓу два огна – исправен пред избор од две подеднакво неповолни можности; во тешка или безизлезна ситуација. (Мургоски, 2005-2025)

41. Too many cooks spoil the broth.

При многу баби детето килаво излегува (посл.) – се префла работата од еден на друг, а никој не се зафаќа да ја сработи. (ТРМЈ, 2003: 71); работата нема успешно да се заврши ако повеќе луѓе се мешаат во планирањето или спроведувањето или едновременно наредуваат (Мургоски, 2005-2025)

42. Birds of a feather flock together.

Се врати во своето јато – се врати меѓу своите. (ТРМЈ, 2005: 433); Се врати во старото јато – се врати меѓу своите. (Мургоски, 2005-2025)

43. Same meat, different gravy.

Не по врат, ами по шија. (2015: 101); Не по врат, по шија – тоа е едно исто. (ТРМЈ, 2003: 301); станува збор за иста работа; нема разлика. (Мургоски, 2005-2025)

44. Cleanliness is next to godliness.

Чистотата е половина здравје. (2015: 139)

45. Opportunity seldom knocks twice.

Не е секој ден Велигден – не се случуваат секој ден, убави големи работи. (ТРМЈ, 2003: 223); И Велигден еднаш бидува. Не е секој ден Велигден. Двапати < катаден; секојден > Велигден не бидува – убавите работи не се случуваат често. (2021: 98)

46. Don't put all your eggs in one basket.

Става се на една карта – ризикува сè за успехот на еден потфат. (Мургоски, 2005-2025)

(47) There is no such thing as a free lunch.

Каде што има голема гозба, земи си мало лажиче. (2015: 86)

**4. Превод – се применува кога нема соодветна поговорка во двата јазика, или двете јазични култури. Оттаму, поговорки и изреки кои се применуваат во англискиот јазик, а немаат соодветен еквивалент во македонскиот јазик, директно се преведуваат.**

47. Beauty is in the eye of the beholder.

Безбели убошта е во зениците на тој што ја гледа - преводот на пословицата е од делото „Четириесет правила на љубовта: книга за Руми“ (Шафак, 2018: 283).

48. If you can't beat 'em, join 'em.

Ако не можеш да ги победиш, придружи им се.

49. Nothing ventured, nothing gained.

Кој ризикува, тој добива. ((разг.) се среќава во Дигиталниот речник на македонскиот јазик)

50. A picture worth a thousand words.

Една слика вреди илјада зборови.

## ЗАКЛУЧОК

Во направената анализа од педесет и една поговорка доаѓаме до согледување дека дваесет и две поговорки и изреки имаат целосни еквиваленти во македонскиот јазик, осум поговорки имаат делумни еквиваленти во нашиот јазик, додека, пак, седумнаесет поговорки се среќаваат со семантичка еквивалентност во македонскиот јазик, а четири поговорки се директно преведени на македонски јазик. Најголем е бројот на целосните еквиваленти, потоа следуваат семантичките еквиваленти, делумните и на крајот поговорките коишто се преведени. Интересно сознание е тоа што англискиот и македонскиот јазик како аналитички јазици кои припаѓаат на различни јазични групи, односно англискиот е дел од западногерманската група на јазици, а македонскиот јазик на јужнословенската група на јазици, покажуваат извесна сличност во искажувањето на мудростите и пораките преку поговорките и изреките. Сличностите и разликите во англискиот и македонскиот јазик се должат на фактот што и двата јазика припаѓаат на индоевропското јазично семејство и на едно пошироко јазично и културно богатство. Исто така, и Величковски забележува (2002: 7) дека кај англиските поговорки се пронајдени слични или исти пословици за истите човечки доблести, мани и состојби како во македонскиот јазик.

## ЛИТЕРАТУРА

1. Велјановска, Катерина. (2006). Фразеолошките изрази во македонскиот јазик: со осврт на соматската фразеологија. Куманово: Македонска ризница.
2. Велјановска, Катерина, Биљана Мирчевска-Бошева. (2021). Имињата во македонската фразеологија. Скопје: Антолог.
3. Величковски, Боне. (2002). Македонско-англиски и англиско-македонски пословични паралели. Посебни изданија. Книга 49. Скопје: Институт за фолклор „Марко Цепенков“ - Скопје.
4. Груевска-Маџоска Симона. (2021). Лексикологија на македонскиот јазик. Скопје: МИ-АН.
5. Дигитален речник на македонскиот јазик <http://drmj.eu/>
6. Мургоски, Зоце. (2005-2015). Толковен речник на современиот македонски јазик <https://zoze.mk/tolkoven/>
7. Пановска, Ружа (1994). Современ македонски јазик. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
8. Поп Јовановски, А. (1991). Македонски народни пословици. Скопје: Студентски збор.

9. Толковен речник на македонскиот јазик. Ред. Кирил Конески, I-VI Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2003-2015.
10. Шафак, Елиф. (2018). Четириесет правила на љубовта: книга за Руми; [превод од англиски јазик Мирјана Буразер Китановска]. - 2. Преработено изд. Скопје: Три.
11. Brunvand, H., J. (1986). The Study of American Folklore: An Introduction, 3rd ed. New York: Norton.
12. Cambridge Online Dictionary <https://dictionary.cambridge.org/>
13. Dundes, A. (1975). On the structure of the proverb. *Proverbium* (25).
14. Lau, K., Tokofsky, P., and Winick, S. (2004). What Goes Around Comes Around: The Circulation of Proverbs in Contemporary Life. Logan Utah: Utah State University Press.
15. Lijepa riječ i željezna vrata otvara. Kratki folklorni žanrovi iz makedonskog narodnog stvaralaštva (2015). Izabrala i priredila Elizabeta Petrovska. Zagreb: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj.
16. Lyons, J. (1977). Introduction to Theoretical Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press.
17. Mieder, W. (1993). "A proverb is a short sentence of Wisdom". In *Proverbs are Never Out of Season*.
18. Mokijenko, V. M., Stěpanova. 2008. Ruská frazeologie pro Čechy: Russkaja frazeologija dlja čečov (2nd ed.) Olomouc: Univerzity Palackého v Olomouci.
19. Norrick, N. R., 1985. How Proverbs Mean: Semantic Studies in English Proverbs. Amsterdam: Mouton. Available from: <http://books.google.com/books>
20. Paczolay, G. (1970). Some notes on the Theory of Proverbs. *Prvoverbum* (20).
21. Soares. B. R. (2010). From Paremiography to Paremiology: the Role of AIP-IAP as an International and Cultural Exchange Facilitator, *Folklore* 46.
22. Taylor, A., (1931). The Proverb. Harvard University Press.
23. Taylor, A., 1994. The Wisdom of MSN and the Wit of One, in Mieder, W. & A. Dundes (eds). The Wisdom of Many: Essays of the Proverb. Madison, Wisconsin: University of Wisconsin Press. 3-9. Available from: <http://books.google.com/books>